

[Maisted]

nuværende saneringslån går til dækning af bankernes og grovvarerfirmaernes tilgodehavender, hvis landmanden har en stor gæld. De landmænd, der har en beskeden bankgæld, kan ikke opnå saneringslån, fordi bankerne ikke vil påtage sig en risiko på 20 pct. af lånet, som er en forudsætning for at opnå et saneringslån, hvis banken ikke har en klar interesse i selv at få dækket et tilgodehavende, således at de 20 pct.s risiko er en mindre risiko end den, banken allerede har.

Det absurde er, at landbruget bidrager til høje indkomster for andre befolkningsgrupper, mens den enkelte landmand ikke kan opretholde en rimelig indtjening og de landmænd, der er belastet af afdrag og renter på et dyrt produktionsapparat, går fallit.

Regeringen kan frygte, at reaktionen imod det offentlige overforbrug og den dermed høje rente kan blive afbrændte marker og leveringsstop.

Besvarelse (17/7 81):

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

I det første halvår af 1981 er der ifølge Danmarks Statistik berammet tvangsauktion over 773 landbrugsejendomme mod 176 ejendomme i tilsvarende periode i 1980. Erfaringsmæssigt aflyses 20-25 pct. af de berammede auktioner.

Fortsætter tendensen fra årets 6 første måneder, kan der for hele 1981 forventes at blive berammet tvangsauktion over omkring 1.500 landbrugsejendomme, og det forventes, at der gennemføres tvangsauktion for 1.100-1.200 ejendomme.

Landbrugets vanskeligheder har sammenhæng med det høje investeringsniveau gennem de senere år, de høje renteudgifter og stigningerne i de øvrige omkostninger, sammenholdt med en vis afmatning i prisudviklingen. Dertil kommer, at stagnerende eller direkte faldende priser på landbrugsejendomme har gjort det vanskeligt eller umuligt at optage lån til afhjælpning af likviditetsvanskeligheder.

Mange landmænd, der i de senere år har foretaget betydelige investeringer i driftsbygninger, især med henblik på en udvidelse af den animalske produktion, og især den gruppe, der har erhvervet ejendomme inden for de sidste år, har oparbejdet en betydelig kortfristet, højt forrentet gæld.

Hovedparten af de kriseramte landbrugsbedrifter må bedømmes som overlevelsesdygtige, såfremt en mere rimelig finansiering kan gennemføres og den højt forrentede gæld afløses af mere langfristede og lavere forrentede lån, eventuelt i forbindelse med akkordordninger. En del af de kriseramte bedrifter er imidlertid i sådanne vanskeligheder, at der næppe er nogen realistisk mulighed for gennem offentlige støtteordninger i længden at afværge konkurs eller tvangsauktion.

Situationen er dybt ulykkelig for de landbrugsfamilier, der rammes, og regeringen har set det som sin opgave at sikre videreførelsen af bedrifter, der må karakteriseres som overlevelsesdygtige, og dermed undgå konkurs og tvangsauktion i videst mulig udstrækning. Herom vidner især gældssanerings- og rentetilskudsloven, der blev gennemført i 1980. Begge disse love er pr. 15. april 1981 blevet udbygget og forbedret som en konsekvens af de i december 1980 mellem regeringen og landbrugets organisationer førte forhandlinger.

Administrationen af gældssaneringsloven er på det seneste blevet justeret, således at der kan opnås en bedre sikkerhed for, at de landmænd, der får statsgaranti og rentetilskud efter loven, kan videreføre landbrugsbedriften og opfylde deres økonomiske forpligtelser (»overlevelsesevne«). Det blev endvidere besluttet at stille 1,3 mia kr. til rådighed for landbruget i form af kurssikrede udlånslån til refinansiering af foretagne besætningsudvidelser i landbruget, ligesom regeringen gav tilsagn om at stille 150 mill. kr. til rådighed for Landbrugets Sikringsfond. Der er endvidere grund til at erindre om de i realkreditinstitutloven gennemførte regler om henstandslån.

Gennem disse ordninger yder staten omkring 550 mill. kr. i direkte tilskud til landbruget. Hertil kommer den rentelettelse, som landbruget opnår igennem den i ordningerne forudsætte konvertering af højtforrentet, kort gæld til billigere lån med længere løbetid og igennem de bortakkorderinger og indefrysninger af gæld, der i et vist omfang finder sted i forbindelse med gennemførelsen af gældssaneringsordninger.

De gennemførte foranstaltninger er ret nye, og der vil gå en vis tid, inden deres fulde gennemslagskraft kan vurderes. Det er ligeledes for tidligt at vurdere virkningen af